

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458-רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרבני

בפני כבוד השופט הישום אבו שחאדה

בעניין: המאשימה - רשות הטבע והגנים
ירושלים
על - ידי עוה"ד יאיר הלר

נגד

הנאשם - רמי שהרבני

הכרעת-דין

כתב האישום

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום אשר מייחס לו ביצוע עבירה של נהיגה בחוף הים בניגוד לסעיפים 2 ו-7 לחוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים התשנ"ז – 1997 (להלן: **חוק איסור נהיגה**). על פי עובדות כתב האישום, ביום 14.6.13 בשעה 14:44 או בסמוך לכך, בחוף יבנה על שפת הים התיכון, נסע הנאשם ברכב שטח מסוג טנדר מיצובישי מ.ר 35-674-35 אליו רתומה עגלה ואופנוע ים (להלן: **הרכב**) וזאת במרחק של 53 מטר מנקודת גאות המים שבחוף הים. הנאשם עשה את האמור לעיל למרות שבחוף שילוט האוסר נסיעה בחוף. הנאשם כפר בכתב האישום ונשמעו הראיות.

ראיות המאשימה

2. מטעם המאשימה העידו שני פקחים של רשות הטבע והגנים: נועם מצרי (להלן: **נועם**) ועמירם לזר (להלן: **עמירם**). נועם העיד שביום 14.6.13 שימש כפקח חופים במרחב שרון מטעם רשות הטבע והגנים. באותו היום, עבר הרכב בחוף הים במרחק של מטרים ספורים מהמקום שבו עמד נועם. לא ניתן היה לצלם את הרכב יחד עם הרקע של הים מאחר והרכב היה בנסיעה, דבר שאינו מאפשר מדידה של המרחק בין המקום שבו חלף הרכב לבין נקודת גאות המים שבחוף. נועם העיד שמיד לאחר שהרכב עזב את המקום הוא ניגש למקום שבו

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרבני

עמד הרכב על פי עקבות הצמיגים שאותן הותיר הרכב בחולות וביצע מדידה של המרחק מאותו מקום ועד לנקודת גאות המים שבחוף באמצעות **מד טווח לייזר** (להלן: **מט"ל**). המט"ל הראה שהמרחק הוא 53 מטרים (פרוט' עמ' 3 – 4 ; ראו גם ת/1). הרכב צולם לאחר שחלף מהמקום ללא הרקע של הים (פרוט' עמ' 4 ש' 22 – 27 ; ראו גם העתק התמונה של הרכב ת/2). יתר על כן, באזור קיימים מספר רב של שלטים ואשר מבהירים לעוברים ושבים שאסור לנהוג ברכב בחוף הים (ת/3 ; פרוט' עמ' 5 ש' 11 – 15). עמירם מסר דברים דומים לדברים שנמסרו על ידי נועם (פרוט' עמ' 8 ש' 25 – עמ' 9 ש' 18 ; ראו גם ת/4). עמירם גם הבהיר שהוא זה שרשם את הודעת הקנס ואשר נשלחה בדואר לכתובת של הבעלים הרשום של הרכב (ת/5).

ראיות הנאשם

3. הנאשם אישר שהוא נהג ברכב במועד האירוע והבהיר שהבעלים של הרכב הוא אחיו, טל שהרבני (להלן: **טל**). כמו כן, טען שהמקום שבו עבר הרכב הינו רחוק יותר מ-100 מטר מנקודת גאות המים בחוף. על פי מדידה שהוא עשה בעצמו באמצעות גלגלת של מטר רץ, במועד מאוחר יותר למועד קרות האירוע, מדובר במרחק שעולה על 200 מטר (פרוט' עמ' 10 ש' 22, עמ' 12 ש' 25 – 28). מטעם הנאשם העיד טל שטען שהוא היה נוכח בעת ביצוע המדידה על ידי הנאשם ולהערכתו מדובר במרחק שנע בין 150 מטרים ל-170 מטרים בין המקום שבו נעמד הרכב לבין נקודת הגאות של המים בחוף (פרוט' עמ' 15 ש' 17 – 25). הנאשם גם הגיש תמונות של המקום שבו נסע הרכב על פי טענתו (נ/1 עד נ/3).

קביעת ממצאים שבעובדה

4. הנני קובע את הממצאים שבעובדה שלהלן :

א. הנאשם נהג ברכב במועד האירוע נשוא כתב האישום : עובדה זו עולה מתוך דבריו של הנאשם עצמו.

ב. בחוף הים היו שלטים המורים שאסור לנסוע בחוף הים : הדבר עולה בבירור מתוך התמונות של השלטים שהוצבו בחוף הים ומעדויותיהם של נועם ועמירם. בנוסף, הנאשם לא חלק על קיומם של השלטים.

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458-רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרכבי

ג. נועם ועמירם ביצעו מדידה באמצעות המט"ל מהמקום שבו נסע הרכב על פי העקבות של צמיגי הרכב: מקובלת עלי טענתם של נועם ועמירם כי עמדו מרחק קצר מהרכב בעת שראו אותו חולף מולם. חרף העובדה שקיימות עקבות של צמיגים של רכבים אחרים על פני החולות, ההתמקמות במקום שבו נסע הרכב על מנת לבצע את המדידה עם המט"ל היתה מיד אחרי שהרכב נסע מהמקום והותיר את העקבות על פני החולות, דבר שמקנה אמינות גבוהה לדבריהם של נועם ועמירם.

ד. מקובלת עלי טענתם של נועם ועמירם כי המט"ל הראה שהמרחק בין המקום שבו נסע הרכב לבין נקודת גאות המים שבחוף הוא 53 מטר.

ה. תוצאות המדידה שבוצעה על ידי הנאשם באמצעות הגלגלת איננה מהימנה עלי: לא הובאה על ידי הנאשם חוות דעת מטעם מומחה למדידה כי הדרך הנכונה לבדיקת המרחק מנקודה מסוימת בחוף ועד לנקודת גאות המים שבחוף היא באמצעות גלגלת של מטר רץ. במילים אחרות, הנאשם לא הוכיח מה היה המרחק הנכון בין המקום שבו נסע הרכב לבין נקודת גאות המים שבחוף.

5. במילים אחרות, הנני קובע שעדותם של נועם ועמירם היא מהימנה והנני מעדיף את גרסתם על פני גרסתו של הנאשם לגבי השתלשלות אירועי אותו היום. ישאל השואל, האם די בכך על מנת להרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום? לדעתי יש להשיב על כך בשלילה וזאת מאחר והמאשימה לא הוכיחה מעל לכל ספק סביר כי הרכב נסע במרחק שהוא פחות מ-100 מטר מנקודת גאות המים שבחוף. ההוכחה של הנתון המספרי שנוגע למרחק שבין הרכב לבין נקודת גאות המים שבחוף תלויה בארבע שאלות מרכזיות ומצטברות:

א. ראשית, האם המט"ל הוא מכשיר טכנולוגי אמין שביכולתו לתת נתונים מדויקים לגבי המרחק שבין נקודת גאות המים בחוף הים לבין מקום מסוים שממנו מתבצעת המדידה? שאלה זו נוגעת לאמינותם של מכשירים הקרויים "מט"ל".

ב. שנית, האם המט"ל הספציפי שנעשה בו שימוש במהלך האירוע נשוא כתב האישום היה תקין בעת השימוש בו, וזאת על מנת להיות בטוחים שלא נפלה טעות בתוצאת המדידה שהתקבלה בעת שנערכה המדידה על ידי נועם ועמירם ?

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרבני

- ג. שלישית, האם נועם ועמירם הם פקחים מיומנים באופן הפעלתם של מכשירי מט"ל, וזאת על מנת להסיר את הספק שמא התוצאה של 53 מטרים שנתקבלה במט"ל היא תוצר לוואי של הפעלה לא נכונה של המט"ל?
- ד. האם במקרה דנן נועם ועמירם הפעילו את המט"ל כיאות ועל פי הוראות היצרן תוך הימנעות מביצוע פעולות מסוימות שעלולות להוביל לקבלת תוצאות שגויות?
6. מדובר בארבע שאלות שבעובדה שהנטל להוכיח שהתשובה עליהן היא בחיוב רובץ לפתחה של המאשימה. שאלות עובדתיות אלה עומדות במוקד הכרעת הדין במקרה שבפני והן אלה שיכריעו את הכף אם הנאשם יורשע או יזוכה. בטרם שאדון בשאלות אלה, אעמוד תחילה בפרק הבא על סוגיית "נטל ההוכחה" שמוטל על המאשימה בעבירה של נהיגה בחוף ים.

על "נטל ההוכחה" בעבירה של נהיגה בחוף הים

7. סעיף 2 לחוק איסור נהיגה קובע כי "לא ינהג אדם ברכב בחוף הים". סעיף 1(1) לחוק מגדיר את הביטוי "חוף הים" כדלקמן: "רצועת קרקע, ברוחב של 100 מטרים, לאורך הים מנקודת גאות המים שבחוף". יוצא מכך שבמקרה שבפני על המאשימה להוכיח שהרכב נסע או חנה בתוך אותה רצועה שרוחבה לא עולה על 100 מטר. המרחק שבין המקום שבו נסע הרכב לבין נקודת גאות המים בחוף הים הוא נתון עובדתי שעל המאשימה להוכיח אותו מעל לכל ספק סביר.
8. סעיף 7(ב) לחוק איסור נהיגה מגדיר עבירה של נהיגה ברכב בחוף הים כעבירה של "אחריות קפידה". מן הראוי להדגיש שאין בהגדרתה של העבירה כעבירה של אחריות קפידה בכדי לגרוע מחובתה של המאשימה להוכיח את הנתון העובדתי בדבר המרחק של הרכב מנקודת גאות המים שבחוף.
9. בפסיקה נקבע שעבירה של אחריות קפידה היא עבירה שבעניינה אין התביעה נדרשת להוכיח יסוד נפשי של מחשבה פלילית או רשלנות, אלא די בהוכחת התקיימות היסוד העובדתי (רע"פ 26/97 לקס נ' מדינת ישראל פ"ד נב (2) 679, 693 (1998); רע"פ 3515/12 מדינת ישראל נ' שבתאי [פורסם בנבו] (10.9.13) פסקה 20 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן (להלן: פסק דין שבתאי); ע"פ 4946/07 מקלדה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (19.2.09) פסקאות 22 – 24 לפסק דינה של כבוד השופטת ארבל). ודוק, הגם שהתביעה אינה

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרכבי

נדרשת להוכיח יסוד נפשי כדי להביא להטלת אחריות על הנאשם, אין מדובר במשטר של אחריות מוחלטת, אלא בקביעת חזקה המעבירה את הנטל על כתפי הנאשם להוכיח שלא מתקיים היסוד הנפשי (פסק דין **שבתאי**, פסקה 21; רע"פ 4936/12 **האני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (27.6.12) פסקה 12 להחלטתו של כב' השופט שהם; רע"פ 362/13 **ג'מיל נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (27.8.13) פסקאות 14-15 להחלטתו של כב' השופט מלצר). יוצא מכך, שעל אף הגדרת העבירה כעבירה של אחריות קפידה, הנטל להוכיח את המרחק שבין הרכב לבין נקודת גאות המים שבחוף ממשיך לרבוץ על כתפי המאשימה ואינו עובר לנאשם. מדובר ברכיב מרכזי ביסוד העובדתי (ולא ביסוד הנפשי) של העבירה של נהיגה בחוף היס. כמו כן, אין כל רלבנטיות לממצא העובדתי שקבעתי לעיל שהנאשם לא הוכיח את המרחק שבין הרכב לבין נקודת גאות המים שבחוף מכח הגלגלת שבה השתמש, מאחר והנטל להוכיח את המרחק הוא על המאשימה.

10. למען השלמת התמונה, יצוין כי סעיף 7(ג) לחוק איסור נהיגה, קובע כדלקמן:

"על עבירה לפי סעיף זה יחולו סעיפים 27 ו-27ב לפקודת התעבורה, בשינויים המחויבים".

11. סעיף 27 לפקודת התעבורה דן בקבלת הודעה בכתב שנערכה על ידי שוטר או מי שהוסמך כדין לערוך הודעה כאמור במסגרת מילוי תפקידו, כראיה בתיק. במילים אחרות, סעיף זה מתייחס לדו"חות שנערכו ע"י נועם (ת/1) ועמירם (ת/4) ועל מעמדם כראיות בתיק. הדבר אינו גורע במאומה מהחובה שמוטלת על המאשימה להוכיח שהרכב אכן עמד במרחק שהינו קטן יותר מ-100 מטר מנקודת גאות המים שבחוף. בנוסף לכך, סעיף 27ב לפקודת התעבורה קובע שאם נעשתה עבירה ברכב רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב זולת אם הוכיח מי נהג ברכב. סעיף 27ב איננו רלוונטי לענייננו מאחר והנאשם ממילא העיד שהוא זה שנהג ברכב ששייך לאחיו. גם כאן, אין בסעיף 27ב בכדי לגרוע מנטל ההוכחה שמוטל על המאשימה להוכיח את המרחק שבין המקום שבו נסע הרכב לבין נקודת גאות המים שבחוף.

הכללים שנקבעו בפסיקה לגבי ראיות מדעיות

12. כאמור, השאלה העובדתית האם הרכב עמד במרחק שהוא פחות מ-100 מטרים מנקודת גאות המים שבחוף, או לא, נסמכת באופן בלעדי על הנתון המספרי שהתקבל מהמט"ל. ככל

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרכבי

שמדובר בנתון עובדתי נכון, ברור שיש להרשיע את הנאשם. עם זאת, שאלת נכונותו של נתון זה טעונה הוכחה, ונטל זה מוטל על המאשימה.

13. בחוק איסור נהיגה אין כל קביעה שאופן מדידת המרחק שבין רכב שנוסע בחוף הים לבין נקודת גאות המים בחוף הים, תהיה דווקא באמצעות מכשיר מט"ל או כל מכשיר אחר. השימוש במט"ל לא הוסדר בחוק וגם בלא בחקיקת משנה. בפסיקה ניתן למצוא דוגמאות רבות של מכשירים טכנולוגיים שונים שנעשה בהם שימוש במלאכת האכיפה של עבירות שונות, וזאת על אף שבנקודות זמן שונות טרם הוכרו על ידי המחוקק כאמצעים מתאימים לקביעת ממצאים עובדתיים בהליך הפלילי. דוגמאות למכשירים מעין אלה ניתן למצוא בתחום האכיפה של עבירות תעבורה. דוגמאות למכשירים אלה הן:

א. מכשיר ה-"ממא"ל" (מד מהירות אלקטרוני) הפועל על טכנולוגיה של גלי רדיו ומטרתו למדוד את מהירות הנסיעה של הרכבים בדרכים (ע"פ 5345/90 **בראונשטיין נ' מדינת ישראל** פ"ד מו (5) 40, להלן **בראונשטיין**; רע"פ 7093/10 **מדינת ישראל נ' דריזין** [פורסם בנבו] (1.7.12), להלן **דריזין**).

ב. מכשיר ה-"ממל"ז" (מד מהירות לייזר) הפועל על טכנולוגיה של קרני לייזר וגם הוא מיועד למדוד את מהירות הנסיעה של הרכבים בדרכים (**דריזין**; ע"פ 46821/01 **לוי נ' מדינת ישראל** פ"ד נח (1) 304, להלן **לוי**).

ג. מכשיר ה-"דבורה" שגם מיועד למדידת מהירות נסיעתם של רכבים בדרכים (רע"פ 151/12 **פסטרנק נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (27.5.13), להלן **פסטרנק**).

ד. מכשיר ה-"ינשוף" שמטרתו למדוד את אחוז האלכוהול באויר הנשוף של נהגים על מנת לאכוף את העבירה של נהיגה בשכרות (**דריזין**; רע"פ 8135/07 **גורן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (11.2.09), להלן **גורן**; רע"פ 3981/11 **שרביט נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (5.7.12)).

14. במקרה שבפני, מתעוררת השאלה העובדתית האם הרכב עמד במרחק שהוא פחות מ-100 מטר מנקודת גאות המים שבחוף, או לא. המאשימה סומכת את ידיה על תוצאת המדידה שהתקבלה מהמט"ל בהיותו לטענתה מכשיר טכנולוגי שמתאים למדידת מרחקים שונים ביחס לנקודת גאות המים בחוף הים. להלן הכללים המנחים שנקבעו בפסיקה בכל הנוגע

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 45458-11-13 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרבני

לחוקיות השימוש במכשירים טכנולוגיים שונים לצורך קביעת ממצאים עובדתיים בהליך הפלילי ואשר מכוח אותם ממצאים ניתן יהיה לבסס הרשעה:

א. הכרעה שיפוטית, בין בהליך הפלילי ובין בהליך אזרחי, נסמכת בראש ובראשונה על קביעת ממצאים שבעובדה, שהוכחתם מוטלת על שכמם של הצדדים המתדיינים. תכליתם של דיני הראיות היא לקבוע, מחד, כללי משחק שבמסגרתם יוכלו בעלי הדין להציג את גרסתם לעובדות, ומאידך, אמורים הם לתת בידי בית המשפט כלים אשר יסייעו לו בעשיית הצדק על ידי בידודן של אותן ראיות אשר עלולות להביאו לתוצאה שגויה (לוי, עמ' 315).

ב. על דיני הראיות להתפתח ולהתאים את עצמן להתפתחויות הטכנולוגיות שיש בהן לסייע לבית המשפט בחשיפת האמת. אסור לבתי המשפט להיות נעולים בפני חידושי המדע ובלבד שהוכחה אמינותם של אותם מכשירים טכנולוגיים שהם תוצר של התפתחות בתחום מדעי מסוים (לוי, עמ' 316).

ג. לעיתים נעשית ההתאמה על ידי המחוקק בהוראת חוק מפורשת שמאמצת התפתחות מדעית מסוימת בתחום מסוים ולעיתים המחוקק איננו מספיק לתפוס את ה-"קרן הדוהר" של ההתפתחויות הטכנולוגיות ואת החלל ממלאה הפסיקה, וזאת בכפוף לכך שהוכחה אמינותה של הבדיקה המדעית (לוי, עמ' 316).

ד. מכשירים שנכנסו לשימוש על ידי רשויות אכיפה לאחר תקן שהותקן או דבר חקיקה שנחקק, הוא מחייב, כל עוד לא נקבע אחרת (פסטורנק, פסקה 17; דריזין, פסקה 31).

ה. העובדה שמכשיר מסוים לא אושר בהוראות הדן כמכשיר מתאים שמכוחו ניתן לקבוע ממצא עובדתי בהליך פלילי, לא מובילה, מניה וביה, לבטלותו של המכשיר או לבטלות ממצאיו (גורן, פסקה יז').

ו. בהליך הפלילי, הנטל על התביעה להוכיח את ארבעת האלמנטים שלהלן: ראשית, אמינות המכשיר שהינה עניין שבעובדה והדרך להוכחתה היא בעזרת חוות דעת של מומחים מאותו תחום מדעי שעליו נמנה המכשיר (לוי, עמ' 317). שנית, המכשיר הטכנולוגי שבו נעשה שימוש היה תקין בעת הפעלתו; שלישית, על התביעה להוכיח כי

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרבני

המכשיר הופעל ע"י שוטר או גורם מוסמך מיומן; רביעית, על התביעה להוכיח כי המכשיר הופעל כיאות ע"י המפעיל על פי הוראות היצרן ובתנאי שטח המבטיחים כי המכשיר נותן נתונים מדויקים וללא שיבושים (בראונשטיין, עמ' 50-51; לוי, עמ' 317-318).

ז. לאחר שיכולתו של המכשיר לספק נתונים מדויקים עומדת, וחוזרת ועומדת, בכור ההיתוך של הביקורת השיפוטית, אפשר שיגיע השלב שבו ההכרה באמינות המכשיר תהא לנחלת הכלל, ואז לא ידרשו בעלי הדין לשוב ולהוכיח אותו בכל פעם מחדש (לוי, עמ' 317).

ח. הוכחת אמינותו של המכשיר ע"י התביעה במספר רב של פעמים, לאורך זמן ובהקשרים שונים בתיקים שמגיעים לפתחו של בית המשפט, עשויה ליצור "מסה קריטית" של פסיקה שיוצרת "חזקה שבעובדה" בדבר אמינותו של המכשיר (לוי, עמ' 318 – 320, דריזין, פסקאות 18 – 20).

ט. משנוצרה "חזקה שבעובדה" בדבר אמינותו של מכשיר טכנולוגי מסוים, הנטל להפרכת האמינות של המכשיר עוברת אל הנאשם (דריזין, פסקה 15).

י. בטרם שמחליטה המשטרה להכניס מכשיר טכנולוגי מסוים לשימוש בהליך האכיפה של עבירות שונות, רצוי לערוך בדיקה של המכשיר ולצרף לצוות הבדיקה מומחים מטעמו של ציבור הלקוחות הפוטנציאליים, גורמי תביעה וסנגוריה, וכל זאת במטרה להבטיח את שקיפות הבדיקה והפרכתו של אחרון הספקות ביחס לאמינות המכשיר. כמו כן, רצוי גם שבסופו של תהליך הבחינה, המדינה תעגן את השימוש במכשיר בדין (לוי, עמ' 330; דריזין, פסקאות 33-34).

15. יתר על כן, מכשיר המט"ל והנתונים שמופקים ממנו הינם בגדר "ראיה מדעית" שאמורה לעבור את כללי הסף שנקבעו בפסיקה לגבי ראיות מדעיות מבחינת קבילות ומשקל. בית המשפט העליון עמד על כללי הסף להכרה בראיה מדעית וביסוס ממצאים שבעובדה עליה בפסק הדין בעניין ע"פ 620/10 מצגורה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.12.13) (להלן מצגורה) ושם נקבעו הדברים הבאים על ידי כבוד השופט הנדל:

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458-רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרבני

- א. כדי שניתן יהיה להסתמך על ראייה מדעית בבית משפט לצורך קביעת ממצאים שבעובדה לטובתו או לרעתו של בעל דין, יש להוכיח את מידת המקובלות של התיאוריה המדעית על הקהילה המדעית בתחום הרלוונטי (מצגורה, פסקה 14).
- ב. על בית המשפט להתעמק במתודולוגיה של השיטה המדעית, בנתונים ובמסקנות שמציג בפניו המומחה וזאת על מנת לקבוע האם אכן מדובר במידע מדעי המתאים לתיק שבפניו (מצגורה, פסקה 14).
- ג. תיאוריה מדעית חדשה נדרשת לעבור תחילה "מבחני אש" בטרם יכירו בה בתי המשפט כראיה קבילה. השאלה איננה רק האם התיאוריה המדעית מקובלת בדיסציפלינה המדעית הרלוונטית, אלא גם האם היא עברה ביקורת עמיתים, מה הוא שיעור הטעות הידוע שלה, והאם ניתן להפריכה בראיות אימפיריות סותרות (מצגורה, פסקה 14).
- ד. על בית המשפט לשמש כשומר סף. עליו לבחון בעין ביקורתית כל ראייה מדעית חדשה המבקשת להיכנס בשערי המשפט הפלילי. בשלב זה, הנטל רובץ על הצד אשר מציג את הראיה. העד המומחה יצטרך להוכיח את עמדתו לא רק באשר ליישום הראיה בתיק הפרטני, אלא גם לגבי עצם כשרותה ברמה הכללית. בית המשפט איננו סופר פסיבי של קולות הקהילה המדעית ועליו להפעיל ביקורת שיפוטית (מצגורה, פסקה 14).
- ה. אף לאחר שהראיה המדעית התקבלה על ידי בית המשפט, אין זה סוף פסוק. אין בכך שהראיה הוכרה כקבילה בנקודת זמן אחת כדי למנוע אוטומטית כל ניסיון לתקוף אותה בנקודת זמן מאוחרת. לאחר שהראיה עברה את "מבחני האש" של הפסיקה והפכה לקבילה וראויה, בתי המשפט יאמצו אותה כברירת מחדל וזאת מבלי לשלול את זכותו של בעל דין לנסות להפריך את תקפות הראיה, תוך שהוא מגבה את טיעונו בהוכחות סדורות.
- ו. הבדיקה של הראיה המדעית תיערך על פי "מבחן פנימי" ו-"מבחן חיצוני" (מצגורה, פסקה 17).
- ז. במבחן הפנימי, יש לבדוק את הראיה על פי תוכנה והוא מתחלק לשניים: שיטת המומחה והשלכות ההוכחה. על בית משפט לבחון את עמדת המומחה שמכוחו מבקשים

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458-רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרבני

להכשיר את הראיה מבחינה פנימית. על בית משפט לשאול את עצמו ביחס לשיטת המומחה: מה הוא אומר, מה הוא מנסה להוכיח, ומה הן דרכי הוכחתו. באשר להשלכות ההוכחה יש לשאול מה היא המשמעות של הראיה אם בית משפט יקבלה (מצגורה, פסקה 17).

ז. במבחן החיצוני יש לצאת מתוך מסגרת חוות הדעת שהוגשה מטעם המומחה שהובא על ידי מי שמבקש להתבסס על אותה ראיה מדעית. גם כאן המבחן מתחלק לשניים, גישת המדע והביקורת השיפוטית. יש לשאול האם תוכן חוות דעת המומחה שהובאה במטרה להכשיר את הראיה, נתמך על ידי עולם המדע, ומה היא עמדת בתי המשפט בנדון. יובהר כי אין הכוונה רק לסקירה ההיסטורית של הראיה המדעית בפסיקת בתי המשפט, אלא בדיקתה במשקפי הביקורת השיפוטית המהותית והישירה (מצגורה, פסקה 17).

מן הכלל אל הפרט

16. במקרה שבפני, כאמור, אין הוראה בדין לפיה מדידה של המרחק של רכב ביחס לנקודת גאות המים שבחוף הים יש לעשות באמצעות מט"ל דווקא ולא באמצעות מכשיר אחר. יוצא מכך, שיש לפנות לכללים שנקבעו בפסיקה בנוגע לקבילות הממצא העובדתי שנתן המט"ל לנועם ועמירם ואשר לפיו, הרכב עמד במרחק של 53 מטרים מנקודת גאות המים שבחוף הים.

17. המאשימה לא הביאה כל ראיה שמכוחה ניתן ללמוד על קיומה של "מסה קריטית" של פסיקה שבה נבחנה שאלת אמיונותו של המט"ל ואשר יש בה בכדי ליצור "חזקה שבעובדה" בדבר אמיונותו של המט"ל, כמכשיר טכנולוגי שנותן נתונים מדויקים בעת מדידת מרחקים ביחס לנקודת גאות המים שבחוף הים. אילו המאשימה היתה מוכיחה שקיימת, מכח הפסיקה, "חזקה שבעובדה" בדבר אמיונותו של המט"ל, הנטל היה עובר לנאשם לסתור את החזקה. דא עקא, לא הוכח בפני שנוצרה בפסיקה "חזקה שבעובדה" בנוגע למכשיר המט"ל. יתר על כן, לא מצאתי פסיקה שהתייחסה לשאלת אמיונותו של המט"ל בנתינת מדידה מדויקת של המרחק שבין עצמים שונים (כגון רכב) לבין נקודת גאות המים שבחופי הים. לא מצאתי פסיקה שבה, לאחר היזקקות לחוות דעת של מומחים, את השאלות הבאות: כיצד בודקים את שאלת תקינותו של המט"ל בטרם הפעלתו; מה היא ההכשרה הנדרשת לשוטר או פקח של רשות הטבע והגנים על מנת לדעת להפעיל את המט"ל; מה הן הוראות

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 13-11-45458 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרבני

היצרן שיש לפעול על פיהן ומה הם תנאי השטח המבטיחים שהמט"ל ייתן נתונים מדויקים וללא שיבושים שעלולים לתת תוצאות שגויות. את כל הדברים שציינתי יש להוכיח באמצעות חוות דעת מומחה, דבר שלא נעשה בנסיבות העניין.

18. יתר על כן, לא הובאו ראיות מטעם המאשימה שבטרם הכנסת המט"ל לשימוש של פקחים מטעם רשות הטבע והגנים לצורך אכיפת חוק איסור נהיגה, נערכה בדיקה של אותו מכשיר ע"י צוות מומחים תוך צירוף ציבור הלקוחות הפוטנציאליים, גורמי תביעה וסנגוריה, וכל זאת על מנת להבטיח שקיפות הבדיקה והפרכת ספקות ביחס לאמינות המכשיר.

19. אם לא די בכך, גם לא הובאו ראיות על מנת להראות מה מידת המקובלות של מכשיר המט"ל בקרב הקהילה המדעית בתחום המדידה והאם עבר ביקורת עמיתים ומה שיעור הטעות הידוע של מכשיר זה והאם ניתן להפריכה בראיות מפי עדויות סותרות. במילים אחרות, משלא הובאו ראיות מתאימות מטעם המאשימה, לא ניתן לבדוק אם הנתון המספרי שנתקבל מה-מט"ל, לפיו הרכב עמד במרחק של 53 מטר מנקודת גאות המים שבחוף, עומד במבחן הפנימי והמבחן החיצוני שנקבעו בפסק דין מצגורה.

20. יוצא מכך, שהראייה שנתקבלה מהמט"ל לפיה הרכב עמד במרחק של 53 מטרים מנקודת גאות המים שבחוף הים, היא בלתי קבילה. התוצאה המעשית היא, שהנני מורה על זיכוי הנאשם מהעבירה שמיוחסת לו בכתב האישום, קרי נהיגה בחוף הים בניגוד לסעיפים 2 ו-7 לחוק איסור נהיגת רכב בחוף הים התשנ"ז – 1997.

21. ודוק, העובדה שהנאשם בתיק שבפני זוכה בדיון, אין משמעה שמכשיר המט"ל, באופן כללי, איננו אמין או שמכשיר המט"ל הספציפי שנעשה בו שימוש במקרה דנן איננו תקין. ייתכן שהמט"ל הוא מכשיר אמין (וייתכן שלא) וייתכן שהמט"ל הספציפי שנעשה בו שימוש במקרה דנן היה תקין (וייתכן שלא). המסקנה היחידה המתבקשת מהתוצאה של זיכוי הנאשם היא שעל המאשימה להקפיד להוכיח את קבילותה ומשקלה של ראיה שמתקבלת ממכשיר המט"ל, בתיקים עתידיים, על פי המבחנים שנקבעו בפסיקה.

ניתנה היום, י"ב אדר תשע"ה, 03 מרץ 2015, במעמד הצדדים

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 45458-11-13 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' שהרבני

הישאם אבו שחאדה, שופט